

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2021. január 23.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de az értékeléskor csak akkor
vesszük figyelembe, ha a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) A lehetséges megoldások: 1 pont
 A (tar) vagy Á (tár) vagy É (tér) vagy O (tor) vagy Ö (tör) vagy Ő (tőr) vagy Ú (túr) vagy Ű (túr)
 Á (tál) vagy É (tél) vagy O (tol) vagy Ú (túl)
 A (rag) vagy Á (rág) vagy É (rég) vagy Ö (rög) vagy Ú (rúg)
 É (lég) vagy Ó (lóg) vagy Ú (lúg)
*A pont csak akkor adható meg, ha a beírt magánhangzók különböznek.
 A válaszokat kis- és nagybetűs írásmóddal is el kell fogadni.
 A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a tanuló ékezethasználata egyértelmű.
 Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a szavak megléte szakmailag ellenőrzött,
 egynyelvű szótárral igazolható.*
- b) A) É (évad, élő, éles) 1 pont
 B) P (prém, pakol, párt)
*A válaszokat kis- és nagybetűs írásmóddal is el kell fogadni.
 A pont csak akkor adható meg, ha mindkét megoldás helyes, és nincs mellettük helytelen.
 Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a szavak megléte szakmailag ellenőrzött,
 egynyelvű szótárral igazolható.*
2. a) Beírva (és más nem): 1 pont
 Sok vagy sok, a betűjel D
- b) Beírva (és más nem): 1 pont
 Száz vagy száz vagy 100, a betűjel E
- c) Beírva (és más nem): 1 pont
 negyvennyolc vagy 48, a betűjel B
- d) Beírva (és más nem): 1 pont
 tíz vagy 10 vagy húsz vagy 20, a betűjel A
*A pont csak akkor adható meg, ha a megoldás mindkét eleme helyes, és nincs mellettük helytelen.
 Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a kifejezések megléte szakmailag ellenőrzött,
 egynyelvű szótárral igazolható.*

3. a) 2 pont
- | fogalomkör | tiltást vagy korlátozást
jelentő jelek | tájékoztatást
jelentő jelek |
|---------------------------------|---|--------------------------------|
| I. (televíziózás) | D | H |
| II. (közlekedési eszköz) | A | E |
| III. (étterem, vendéglátó hely) | G | C |

6 helyes válasz: 2 pont

4-5 helyes válasz: 1 pont

0-3 helyes válasz: 0 pont

A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a helyes megoldások mellett nem szerepel helytelen.

A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a betűjel a megfelelő sorban és a megfelelő oszlopban szerepel.

-
4. a) Papp-pal 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nincs helytelen.
- b) jan. 1-jén 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nincs helytelen.
- c) Gellért-hegyi 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nincs helytelen.
- d) játssz és játsszad 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válasz helyes, és nincs mellettük helytelen.
- e) nagyja és higgye 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válasz helyes, és nincs mellettük helytelen.
- f) folyton és folyjon és fojtott 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a tanuló mindhárom szót megjelölte.
A jelölések akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a helyes szavakat.
5. a) 2 példa a következőkből: 1 pont
 zebérek, cselenték, csámok, temerék, koltái
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét szó helyes, és nincs mellettük helytelen.
- b) koltái 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a jó válasz mellett nem szerepel helytelen.
- c) digáján vagy verelyén 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a jó válasz mellett nem szerepel helytelen.
- d) 2 példa a következőkből: 1 pont
 redéleztek, dengereltek, kényereltek, kömöröltek
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét szó helyes, és nincs mellettük helytelen.
A pontok csak akkor adhatók meg, ha a kiemelt szavak közül választott a tanuló.
6. a) I) D 2 pont
 II) C
 Minden helyes válasz 1 pont.
A pontok csak akkor adhatók meg, ha a jó válasz mellett nem szerepel helytelen.
- b) I. B és I 4 pont
 II. F és H
 III. D és E
 IV. J és K
 8 helyes válasz: 4 pont
 7 helyes válasz: 3 pont
 5-6 helyes válasz: 2 pont
 3-4 helyes válasz: 1 pont
 0-2 helyes válasz: 0 pont
A betűk más sorrendben is elfogadhatók.
7. a) A) Izombizom 2 pont
 B) Csakkincs
 C) Eszerece
 D) Nyalkabalga
 4 jó válasz: 2 pont
 2–3 jó válasz: 1 pont
 0–1 jó válasz: 0 pont
A pontok csak akkor adhatók meg, ha a jó válaszok mellett nem szerepel helytelen.
-

-
8. a) A) tarka lepke 1 pont
 B) (egy meg az) uborkát a kecske
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válasz helyes, és nincs mellettük helytelen.
- b) A) szarka 1 pont
 B) 2 példa az alábbiak közül: béka, bika, csirke, fecske, fóka, macska, pulyka, róka, szöcske
A pont csak akkor adható meg, ha az A) és a B) válasz is helyes, és nincs mellettük helytelen.
Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szó megléte szakmailag ellenőrzött, egy nyelvű szótárral igazolható.
- c) toldalék vagy képző vagy kicsinyítő képző 1 pont
- d) ütemhangsúlyos verselés, szabályos rímképlet, hasonlat 1 pont
A válasz csak akkor fogadható el, ha mindhárom válaszelemet megjelölte a tanuló, és mást nem.
Ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a helyes kifejezéseket, a választ el kell fogadni.
9. a) A) 5 2 pont
 B) 2
 C) 4
 D) 3
 4 jó válasz: 2 pont
 2-3 jó válasz: 1 pont
 0-1 jó válasz: 0 pont
- b) Két példa az alábbiakból: 1 pont
 bárhová utaztak, belföldön maradtak vagy nem kellett elhagyniuk az utazáshoz a birodalmat, térkép, útikönyv, kövezett vagy jó minőségű utak, úthálózat, fogadók, biztonságos utazás, nincsenek kalózok (a tengeren), idegevezetés, szervezett utazások, volt pénzük az utazáshoz
Minden, tartalmában helyes választ el kell fogadni.
A pont akkor adható meg, ha mindkét válaszeleme helyes, és nincs mellettük helytelen.
- c) 1. (az ezer éve lezajlott trójai háború) 1 pont
 2. (az ókor 7 csodájának összeállítása Kr. e. 2. sz.)
 4. (útikönyv a Hellászba utazók számára Kr. u. 2. sz.)
 3. (a Földközi-tenger megtisztítása a kalózoktól Kr. e. 1. sz.)
- d) Két, tartalmában különböző példa az alábbiakból: 1 pont
 kíváncsiság, gyógyulás, nyaralás, pihenés, más kultúrák megismerése
 Minden olyan választ el kell fogadni, amelyik célt fogalmaz meg, tehát az is helyes megoldás, ha a tanuló konkrét úti célt ír le. Tehát például: Hogy lássák a piramisokat. vagy Hogy hajózzanak az Égei-tengeren.
 Nem fogadható el a válasz, ha a két példa ugyanazt a szándékot fogalmazza meg kétféleképpen. Nem helyes tehát például: Gyógyulni akartak, és terápiás kezelésre utaztak. vagy Kíváncsiak voltak Athénra, és fel akartak mászni az Akropoliszra.
A pont akkor adható meg, ha mindkét válaszeleme helyes, s nincs mellettük helytelen.
-

-
- e) A) Hamis
B) Hamis
C) Hamis
D) Igaz
*Minden helyes válasz 1 pont.
A pontok csak akkor adhatók meg, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
Ha a tanuló nem karikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például aláhúzással) jelölte a helyes kifejezéseket, a választ el kell fogadni.* 4 pont
- f) A) terápia
B) klasszik csomag
A pont akkor adható meg, ha mindkét válaszeleme helyes, s nincs mellettük helytelen. 1 pont
10. a) Tartalom 3 pont
3 pont, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, a bemutatott 2-2 különböző érve alátámasztja az állításokat, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
2 pont, ha a fogalmazás megfelel a témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, de csak két-három érve van, illetve fogadható el, és a terjedelem eléri a 4 mondatot. Két pont adható akkor is, ha a tanulónak van ugyan 2-2 különböző érve, de álláspontja nem azonosítható.
1 pont, ha a megadott témának megfelel ugyan, de nem hoz érveket, vagy csak egyet a megadott szempontokkal kapcsolatban, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás, vagy a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.
A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
- b) A szöveg szerkezete 3 pont
3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett, és a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz.
- c) Stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan, és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat). 1 pont
- d) Helyesírás 2 pont
2 pont: legfeljebb 2 ékezet tévesztése az *a-á* és az *e-é* esetében, és legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit), és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont: eléri a megadott terjedelmet (10 mondat), és legfeljebb **2 hibatípus** előfordulása az alábbi hibatípusok közül:
– kettőnél több ékezet tévesztése (az *a-á* vagy az *e-é* esetében);
– 3-5 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit);
– egy hiba a magánhangzók időtartamának tévesztése terén;
– egy hiba az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását, mivel ilyen hiba esetén nem adható pont.
0 pont: a felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén, vagy ha a szöveg nem éri el a 10 mondatot.
-

- e) Külalak, íráskép 1 pont
1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.
Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthető, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.
a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

A 3. feladat képeinek forrásai:

tévé:

<https://flyclipart.com/television-clipart-computer-monitor-computer-screen-clip-art-657211>

autóbusz:

<https://tablafelirat.hu/termekek/kulonleges-szabalyokat-jelzo-tablak/autobusz-megallohely.html>

étterem:

<https://tablafelirat.hu/termekek/tajekoztato-jelzotablak/etterem.html>

óra:

<https://www.shutterstock.com/hu/image-vector/twenty-minutes-icon-symbol-product-labels-1565818462>

telefonos rendelés:

https://www.123rf.com/photo_67456608_stock-vector-telephone-food-ordering-delivery-service-pictogram-vector-illustration-eps-10.html

a virágot letépni tilos:

<http://onlinetabla.hu/tilto-piktogramok/1942-a-viragokat-letepni-tilos.html>

fagyaltalni tilos:

<https://www.mpdekoracio.hu/munkavedelmi-matricak/tilto-tablak/tilto-tablak-vegyes-01-p2448.html>

ülőhely kisgyermekkel:

<https://hu.depositphotos.com/11359198/stock-photo-priority-seating-area-signs.html>

kikapcsológomb:

<https://www.shareicon.net/power-outline-outlined-button-sign-interface-signs-687520>

18 éves aluliaknak tilos:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Korhat%C3%A1r-besorol%C3%A1s#/media/F%C3%A1jl:18_icon_TV_\(Hungary\).svg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Korhat%C3%A1r-besorol%C3%A1s#/media/F%C3%A1jl:18_icon_TV_(Hungary).svg)

kézpénzfizetés nem lehetséges:

<https://www.shutterstock.com/hu/search/similar/1716321976>

Az 5. feladat szövegének forrása:

Grétsy: Nyelvi játékaink nagykönyve. Tinta Kiadó, 2016.

A 7. feladat szövegének forrása:

http://www.wekerlekos.hu/download/irodalom/lazar_szurkos%20kezu_kiralyfiak.htm

A 8. feladat szövegének forrása:

<https://mek.oszk.hu/02600/02667/02667.htm#kake>

A 9. feladat bázisszövege az eredeti forrásszöveg módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével, de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett) jött létre.

Az eredeti forrásszöveg: <https://torimaskepp.cafeblog.hu/2016/06/05/igy-nyaraltak-az-okoriak/>

A képek forrásai:

piramisok

<https://24.hu/tudomany/2018/10/31/gizai-piramisok-epitese/>

Athén

[https://www.mozaweb.com/hu/Extra-3D_modell-](https://www.mozaweb.com/hu/Extra-3D_modell-Akropolisz_Athen_Kr_e_5_szazad-4049)

[Akropolisz_Athen_Kr_e_5_szazad-4049](https://www.mozaweb.com/hu/Extra-3D_modell-Akropolisz_Athen_Kr_e_5_szazad-4049)

papirusz

<https://blog.nilustravel.hu/2019/11/07/papirusz-muhely/>

színház

<http://www.kozep.bme.hu/szinhaz-kedvcsinalo/>